

■ سال بیست وهفتم ■ شماره ۷۷۰۶ ■ سه‌شنبه ۲ شهریور ۱۴۰۰

ایران

مساحت: ۱۶۶۰۰۰ کیلومتر مربع
 جمعیت: ۸۰ میلیون نفر
 زبان: فارسی
 پایتخت: تهران

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۰۰
 تلفن: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
 فکس: ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸
 وبسایت: <http://irannews.com>

آدم حسین (ع)،چه دارد آن کس که تو را ندارد؟ و چه ندارد آن که تو را دارد؟ آن کس که به جای تو چیز دیگری را پسندد و به آن راضی شود، مسلماً زیان کرده است.	
سخن روز	

دعای عرفه، بحارالانوار، ج ۹۸، ص ۲۲۸

نگاره	
فرهاد آرام راد	

هنرمندان در فضای مجازی	
-------------------------------	--

■ **مدافعان وطن**

اگر قرار باشد به اسامی اهالی فرهنگ و هنر که روز گذشته در رُای تلاش‌ها و جانفشانی تیم پزشکی در صفحات شخصی‌شان نوشته‌اند اشاره کنیم به لیست بلندبالایی از چهره‌های رسیم از جمله نویدمحمدزاده، رضاکیانیان، پرویز پرستویی، گلاره عباسی، ستاره پسیانی، شیدا خداداد، عاطفه رضوی، احمد مهرانفر، الهام حمیدی، آزاده صمدی، مصطفی کیایی، ساره بیات، فرنوش صمدی و...، اما علاوه بر تصویر دکتر پیام طبرسی که پزشک محبوب اغلب اهالی این حوزه است، تصویر مشترک بیشتر پست‌ها طرحی از شهاب جعفرنژاد بود که برای نخستین بار در شماره روز گذشته روزنامه ایران منتشر شد. حبیب رضایی از جمله اهالی سینما بود که با بازنشر این طرح نوشت: «ترکیب ماسک و گاهی عینک و روپوش پزشکی و چشمانی هوشیار و ذهنی تازه از معلومات به‌روز و کارآمد و قلبی که می‌دانیم ملت‌هب تن بیمار آن است و جسم و روح این روزها فشرده و فشرده شده، با هم می‌شوند؛ پزشک، رضا عطاران در استوری اش با انتشار کاغذ نوشته یک پزشک خیرخواه روی دیوار مطبش این روز را تبریک گفت. در این تابلو آمده بود: «اینجا محل خدمت است، نه محل کسب و کار، روزی رسان خداست، پرداخت وزینت الزامی نیست». رضا گوران کارگردان سینما نتاتر هم پزشکان را شوالیه‌های زمانه خواند: «همیشه حسرت این را داشتم چرا در عصر شوالیه‌ها زندگی نکرده‌ام، این روزها ما دیدم پزشکان شوالیه‌های راستین زمانه را که شجاع‌ترین جنگجویان دوران خویش اندنی سلاح و تنها، خستگی ناپذیر جنگیده‌اند.» هاینه‌توسلی هم با انتشار ویدیویی از تلاش‌های خیرخواهانه پرفسور کیوان مرزا یاد کرد. زنده‌یاد کیوان مرزا پزشک و جراح فرانسوی و ایرانی تبار که سال ۹۷ درگذشت متولد ۳۱ مردادماه بود.

■ **چهره‌ها**

حسین علیزاده آهنگساز و نوازنده شناخته شده موسیقی ایرانی یکی از متولدین اولین روز از آخرین ماه تابستان است. تعداد زیادی از چهره‌های سینمایی و موسیقی با انتشار عکس یادگاری مشترک تولد او را تبریک گفتند. رضا کیانیان، پرویز پرستویی و الهام پایوه‌نژاد از جمله اهالی سینما بودند که به این بهانه از اخلاق و هنر این نوازنده نوشتند. حبیب رضایی هم در ستایش حسین علیزاده نوشت: «تولد شما میلاد خلاقیت و شرافت و آزادی است. قدران حضورتان هستیم.» هومان اسعدی دبیر پانزدهمین جشنواره ملی موسیقی جوان تصویری از حسین علیزاده در کنار سر دیس او که به تازگی در بنیاد رودکی نصب شده منتشر کرد. «نغمه سر کن که جهان تشنه آواز تو بینم، چشم آن روز مبیند که خاموش در این ساز، ساز تو بینم» این عبارات هم بخشی از متنی است که او زیر این پست نوشت. علی بوستان، گرافیس‌ت، نوازنده سه‌تار واز شاگردان حسین علیزاده هم با این عبارات تولد استادش را تبریک گفت: «در «خزان ما»، بهارانی هنوز... به شکرانه هفتاد طلوع ماندگارت بر آسمان هنر این سرزمین... بمانی و همچنان امید و مهر بکاری برای مان...». علی جعفری پویان نوازنده ویولن و دبیر جشنواره سال نوا هم از آغاز به‌کار و سیاست رسمی این جشنواره همزمان با هفتادمین سالروز تولد استاد علیزاده، خبر داد.

■ **تازه‌های نشر**

نشر نو در صفحه اینستاگرامش به‌خواندگان کتاب «داستایوفسکی: جدال شک و ایمان» توصیه کرده که «میخائیل باکونین شورشی سودایی» را در فهرست مطالعه‌شان قرار بدهند. در معرفی این کتاب آمده: «یکی از ویژگی‌های بارز این زندگینامه که آن را از آثار مشابه متمایز می‌کند، فضای سایه‌روشنی است که در آن زندگی میخائیل باکونین، آثار شیطنت‌روس و معاصرانش به تصویر کشیده شده است، آرمان‌گرایانی که دویارگی شخصیتی دارند و سرشان پر سودا است اما پایشان در بند واقعیات زندگی. شاید همین امر باشد که زندگانی او را این چنین دلنشین کرده است.»

مسعود شکاری: ارتقای سطح آموزش کیفی نوازندگان در جشنواره ملی موسیقی جوان	
جشنواره ملی موسیقی جوان دارای قابلیت است که می‌تواند آرام آرام سطح آموزش و کیفی نوازندگان را ارتقا بدهد زیرا شرکت کنندگان جشنواره عملاً ناچار هستند مواردی را تعلیم ببینند که در آیین نامه جشنواره تعریف شده و باید اجرا شود. براین اساس یادگیری این موارد هدفمند به نوعی آموزش حرفه‌ای موسیقی محسوب می‌شود و می‌تواند راهی روشن برای جوانان باشد به این دلیل که در آموختن آن کنجکاوی و تلاش بیشتری خواهند داشت.	
برگرفته از صحبت‌های داور بخش سمفتر پانزدهمین جشنواره ملی موسیقی جوان با روابط عمومی جشنواره	

مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی از سال ۹۸ به‌دنبال ساماندهی در بخش توزیع و نمایش آثار مستند بوده است. توزیع و نمایش، حلقه مفقوده در سینمای مستند است. نمایش این آثار معمولاً به جشنواره‌ها و شبکه‌های تلویزیونی محدود است، درحالی که این، همه بضاعت سینمای مستند ایران که متنوع، رنگارنگ و گسترده است، نیست. طرح اکران حقیقت محصول دو سال تلاش و برنامه‌ریزی در مرکز است که تابستان ۱۴۰۰ به‌ثمر رسید.

در این طرح، علاوه‌بر نمایش آنلاین، که به‌دلیل شیوع ویروس کرونا می‌تواند بستری تازه برای دیده شدن آثار مستند باشد، براساس الگوهای جهانی اکران‌های هنری (Art house) و سینماکی طراحی شده است و به جای تمرکز بر اکران در سالن‌های سینما، از ظرفیت‌های نمایش در مراکز فرهنگی و هنری، فرهنگسراها، آمفی تئاترها و مجموعه‌هایی که در سراسر کشور امکان اکران دارند، استفاده می‌کند. البته برخی سالن‌های سینما نیز برای مشارکت در این طرح، ابراز تمایل کرده‌اند. با توجه به این شیوه اکران به این ترتیب می‌توان گفت که اکران حقیقت موجب پیوند مردم و سینمای مستند خواهد شد. یکی از مهم‌ترین اهداف این طرح، تبدیل مستند به محصولی فرهنگی در سید خانواده‌های ایرانی است. قرار نیست مستند، همواره یک دغدغه برای مخاطب خاص باشد، این دریای وسیع و بیکران می‌تواند مخاطبانی پرشمار داشته باشد. در «اکران حقیقت»، امکان نمایش آثار مستند در شهرها و شهرستان‌هایی که دسترسی کمتری به سالن سینما دارند، نیز فراهم می‌شود. تجربه‌ای که در چهاردهمین جشنواره

«سینماحقیقت» تعداد تماشاگران جشنواره را افزایش داد و دوسداران سینمای مستند را که از همراهی با جشنواره محروم بودند، به آن نزدیک کرد. این روزها بازارنمایش آثار مستند در پلتفرم‌ها داغ است، اما «اکران حقیقت» با نمونه‌های مشابه، تفاوت‌های اساسی دارد. این نمایش‌ها تنها به پلتفرم‌ها محدود نیست. از سویی دیگر در هر بسته، پنج فیلم متنوع با مضامین و ساختارهای متفاوت نمایش داده می‌شوند. با توجه به ساختار و هدفگذاری اکران حقیقت، این شبکه تداخلی با اکران هنر و تجربه ندارد.

فیلم‌های مستند در اکران آنلاین حقیقت با همکاری سامانه هاشور، برای علاقه‌مندان و ایرانیان خارج از کشور نمایش داده می‌شود و این فرصتی است تا دایره مخاطبان آثار مستند، از مرزهای داخلی بیرون رود. اکران حقیقت در ابتدا ویژه تولیدات مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی است، اما امیدواریم با انسجام در اجرای این طرح در آینده این امکان در اختیار سایر تولیدات ارزشمند مستند ایران قرار گیرد. بسته اول «اکران حقیقت» که پس از ایام سوگواری امام حسین (ع) نمایش داده خواهد شد، شامل «بانو قدس ایران» (مصطفی رزاق کریمی)، «ف. الف» (فرشاد اکتسابی)، «در جست‌وجوی خانه خورشید» (مهدی باقری)، «بر سر خاک» (محسن خاتجانی) و «زیر این چتر باران می‌بارد» (کتایون جهانگیری) است. درباره قیمت‌گذاری نیز براساس شرایط فیلم‌ها، به‌صورت مودی و براساس ضوابطی که در طرح معین شده اقدام خواهد شد، اما در این مرحله مبلغ بلیت نمایش آنلاین داخلی ۱۵۰۰۰ تومان است. مبلغ حاصل از فروش، پس از کسر هزینه‌های معمول اکران آنلاین و اکران مراکز فرهنگی و هنری، به مالک/مالکین فیلم پرداخت خواهد شد. طرح «اکران حقیقت» به کوشش واحد بازرگانی مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی، اجرا می‌شود.

در جست‌وجوی خوشبختی در خاورمیانه و لمس فرهنگ	
پیشنهاد	

بخش زیادی از ساکنان خاورمیانه، ناکام‌ها می‌و ناراضیانی‌های خود را حاصل جبر جغرافیا و به دنیا آمدن و زندگی کردن در این منطقه می‌دانند اما آیا نمی‌توان در خاورمیانه خوشبخت زندگی کرد؟ آیا ساکنان خاورمیانه محکوم به رنج بردن هستند؟ این گزاره پرسش‌هایی است که در کتاب «راهنمای رستگاری در جابلقا» مطرح شده است. علی مرسل‌ی اهری نویسنده سعی کرده با پرداختن به این چالش از این کتاب راهنمایی بسازد برای رنج بردن از زیست در این منطقه به تعبیر دیگر این کتاب در جست‌وجوی راه‌هایی برای خوشبخت زیستن در خاورمیانه است آن‌ها می‌از نگاه یک خاورمیانه‌ای که شاید همین نکته آن را برای مخاطب باورپذیرتر کند. همانطور که روی جلد و در عنوان فرعی کتاب آمده است «راهنمای رستگاری در جابلقا» کتاب خودیاری، خوشدلی و رضایت برای خاورمیانه‌ای‌هاست، کتابی برای یافتن حس خوشبختی در این منطقه جغرافیایی با وجود تمام مصائبی که گریبانگیر مردمانش شده است. خواندن این کتاب که بتازگی توسط نشر اگر منتشر شده است شاید گزینه پیشنهادی مناسبی برای مخاطبان در این روزها باشد.

از دیگر آثار خواندنی این انتشارات که بتازگی وارد بازار کتاب شده، کتابی پژوهشی اما جذاب با محوریت پژوهش‌های مردم‌نگارانه در ایران است. اگر علاقه‌مند به شناخت حسی و قابل لمس از فرهنگ مردم ایران بخصوص جوامع عشایری قرةداغ آذربایجان و جوامع شهری تبریز و تهران هستید «حس کردن فرهنگ» یک گزینه مناسب در این حوزه است. در این کتاب موضوعات مختلفی از هنر تا مناسک، از گردشگری تا خواندگی و از فوتبال تا بیمارستان گردآوری شده است. نکته قابل توجه اینکه این موضوعات همانطور که از عنوان کتاب یعنی «حس کردن فرهنگ» برمی‌آید براساس رویکرد نظری مردم‌شناسی حس‌ها یکپارچه شده‌اند. طبق این رویکرد ادراکاتی چون چشیدن، لمس کردن، دیدن، حرکت کردن، شنیدن و بویدن کردارهایی اجتماعی تلقی می‌شوند که می‌توانند معانی و ارزش‌های فرهنگی را منتقل کنند. اصغر ایزدی جیران، دکتری مردم‌شناسی فرهنگی و نویسنده این کتاب، نتایج پژوهش‌های میدانی خود را با مخاطب درمیان گذاشته است.

■ **حس کردن فرهنگ**
 ■ **نویسنده: اصغر ایزدی جیران**
 ■ **نشر اگر**

خبرگزاری میراث فرهنگی گزارش تصویری چادرشب بافی مازندران را منتشر کرده است. هنری بسیار قدیمی که نسل به نسل از مادران به دختران انتقال داده می‌شود. چادرشب بافی به نوعی پارچه محلی گفته می‌شود که از نخ‌های پنبه‌ای، پشم و ابریشمی از سالیان گذشته تاکنون با کاربردهای گوناگون بافته می‌شود.

کاور سحر خی
 عایله عطایی
 نشر چشمه

منابع نهضت عاشورا - ۱۲
روایت «احتجاج» شیخ طبرسی به شیوه اخباری‌گری

یکی از منابع تاریخ عاشورا کتاب «احتجاج» تألیف شیخ طبرسی است. ابو منصوراحمد بن ابی طالب طبرسی (متوفای ۵۷۰ ق) عالم، فقیه، متکلم و محدث بزرگ شیعه که در قرون میانه می‌زیسته و مورد اعتماد عالمان بعد از خود بوده و نقل‌هایش را معتبر دانسته‌اند. وی مورد اعتماد بزرگانی چون «شهید اول»، « شیخ حر عاملی» ، «سیدمحمد بحرالعلوم» و «خوانساری» صاحب روضات الجنات بوده که او را به صفات عالم فاضل فقیه، محدث ثقة، ستوده‌اند. از شاگردان مشهور وی، ابن شهر آشوب، عالم بزرگ قرن ششم هجری قمری است. مؤلف احتجاج، معاصر با ابوالفتح رازی و فضل بن حسن طبرسی، صاحب کتاب تفسیر مجمع البیان بوده ونباید با او اشتباه گرفته شود. کتاب احتجاج چنانکه از نامش پیداست پیرامون استدلال‌های امامان شیعه در برابر مخالفانشان است که به تناسب و زمینه بحث به تاریخ عاشورا و رخدادهای آن نیز اشاره دارد. مؤلف، انگیزه خود از تألیف این کتاب را، جمع‌آوری احادیثی عنوان کرده که در آنها، احتجاجات پیشوایان دین، روایت شده تا ثابت کند که نهی از احتجاج، برای افراد ضعیف و قاصر در دفاع از دین و عقاید است نه برای اشخاص مبرز و توانا بر اثبات حق و دفع باطل.

بیشتر احادیث و اخباری که در کتاب احتجاج آمده، به صورت مرسل (بدون سلسله کامل اسناد) است. دلیل آن را نیز اینگونه بیان داشته‌اند که چون این احادیث یا با حکم عقل موافقت داشته یا متواترند و یا درباره آن‌ها اجماع وجود دارد. همچنین سیره‌ها و کتاب‌های معاص و مؤلف مشهور هستند، نیازی به ذکر سلسله روایت به صورت کامل نیست. اگرچه بسیاری از مطالب کتاب به واسطه عقل یا شواهد و قرآنی از کتاب و سنت معتبر و قابل قبول است؛ اما مواردی را که جنبه تعبدی داشته و قرینه‌ای علمی بر صحت آن موجود نباشد، نمی‌توان معتبر دانست و مبنای علم یا عمل قرار داد. یکی از نکات مهم در این کتاب آن است که کثیری از مطالب آن که ادعای شهرت و حتی اجماع دربراه آن‌ها شده است، نه در کتب قبل از احتجاج آمده و نه در کتب بعد از آن و این نقص تنها با مرام اخباری‌گری مؤلف کتاب قابل توجیه است.

اصل کتاب به زبان عربی و دو ترجمه از این کتاب به زبان فارسی وجود دارد. یکی ترجمه بهراد جعفری که توسط انتشارات اسلامیه در سال ۱۳۸۱ به چاپ رسیده ، دومی ترجمه احمد غفاری مازندرانی که انتشارات مرتضوی در سال ۱۳۷۱ آن را به چاپ رسانده است.

در حال احتجاج ازمنابع تاریخی حادثه کریلا در قرن ششم است که در پیدایی آثار در دوره‌های پس از خود، مؤثر بوده است. مؤلف این اثر، شاید مثل سایر عالمان شیعه، مشهور نباشد، اما کتابش از آوازه بلندی برخوردار است و روایاتی را در بردارد که شماری از آنها، یگانه‌اند. بنابر یافته‌های محققان و پژوهشگران، بیشتر مطالب کتاب در سایر منابع معتبر و نامعتبر گوناگون شیعه یا اهل سنت ،آمده است. اما گزارش‌های احتجاج درباره همان مطالب، در مقایسه با منابع دیگر، افزایش‌ها و کاهش‌هایی دارد که دلیل آنها روشن نیست. همچنین بخشی از مطالب کتاب در منابع پیشین وجود ندارد و نبود منابع و سلسله روایان در این کتاب، امکان دستیابی به اسناد را ناممکن کرده است.

عکس
 نوشت
 خبرگزاری میراث فرهنگی گزارش تصویری چادرشب بافی مازندران را

منتشر کرده است. هنری بسیار قدیمی که نسل به نسل از مادران به دختران انتقال داده می‌شود. چادرشب بافی به نوعی پارچه محلی گفته می‌شود که از نخ‌های پنبه‌ای، پشم و ابریشمی از سالیان گذشته تاکنون با کاربردهای گوناگون بافته می‌شود.